

Danske Malermestre
organisationen for malerfaget

Malerfagets Konjunkturundersøgelse

2. halvår 2009

Danske Malermestre

Resumé

Malerfaget stærkt påvirket af krisen (side 3)

I 1. halvår 2009 oplevede ca. halvdelen af virksomhederne omsætningsfald og kun 16 % havde en stigende omsætning. Forventningerne til 2. halvår 2009 ligger på niveau med udviklingen i 1. halvår, idet ca. halvdelen af virksomhederne forventer en faldende omsætning, mens 13 % forventer en stigende omsætning.. Således forventer netto 38 % en tilbagegang i omsætningen.

Rekordhøj ledighed (side 5)

Der har været en kraftig vækst i malerfagets ledighed siden efteråret 2008. Ledigheden steg således frem til uge 15, hvor den passerede 14 %. Siden har ledigheden dog været faldende, men ledigheden er fortsat ca. 4-5 procentpoint over niveauet i f.eks. 2009.

Meget begrænset effekt af tilskudsordningen (side 6)

I gennemsnit har de medlemmer, der har udført arbejde med tilskud, udført for i alt 25.000 kr. Såfremt det antages, at de virksomheder der forventer at udføre arbejde senere på året, skal udføre for tilsvarende beløb, vil Danske Malermestres medlemmer have udført arbejde for ca. 22 mio. kr., svarende til ca. 40 årsværk. Den samlede effekt af ordningen har således været yderst beskedent.

Kraftig vækst i omfanget af østarbejdskraft (side 7)

Analysen tegner et utvetydigt billede af, at anvendelsen af arbejdskraft fra Østeuropa et steget markant siden optagelsen i en række nye medlemmer i EU. Hvor der i starten var tale om mere snak end realiteter, er arbejdskraft fra Østeuropa i dag et helt almindeligt syn i den danske byggebranche.

Undersøgelsens tilrettelæggelse

Hvert halve år i juni og december måned udsendes spørgeskemaer til Danske Malermestres medlemmer. I disse spørgeskemaer bedes det enkelte medlem om at tage stilling til, dels hvorledes udviklingen har været i det forløbne halvår i forhold til samme halvår forrige år, og dels hvorledes den forventede udvikling vil være i det kommende halvår i forhold til samme halvår forrige år.

Virksomhedernes besvarelser vægtes med beskæftigelsen i de enkelte virksomheder.

I undersøgelsen har medvirket 164 virksomheder med en samlet beskæftigelse på 1.414 personer, svarende til ca. 15 % af det samlede bygningsmalerfag.

1. Den økonomiske udvikling i malerfaget

Selv om 1. halvår ikke blev helt så slem som malerfagets virksomheder havde forventet i starten af 2009, er malerfaget dog fortsat stærkt påvirket af krisen. I starten af 1. halvår 2009 forventede 65 % af virksomhederne en faldende omsætning og 6 % en stigende omsætning. Resultatet blev dog at ca. halvdelen af virksomhederne oplevede omsætningsfald og 16 % oplevede en stigende omsætning. Forventningerne til 2. halvår 2009 ligger på niveau med udviklingen i 1. halvår, idet ca. halvdelen af virksomhederne forventer en faldende omsætning, mens 13 % forventer en stigende omsætning i 2. halvår. Således forventer netto 38 % en tilbagegang i omsætningen.

Tabel 1:

Udvikling i omsætning i forhold til samme periode forrige år	2. halvår 2009	1. halvår 2009	2. halvår 2008	1. halvår 2008
Omsætning stiger	13 %	16 %	34 %	37 %
Omsætning falder	51 %	52 %	29 %	12 %
Omsætning uændret	36 %	32 %	37 %	51 %
Netto fremgang	-38 %	-36 %	+5 %	+25 %

Note: Tallene er vægtet med virksomhedernes beskæftigelse.

Samme udvikling finder vi i beskæftigelsen, hvor netto 31 % havde en tilbagegang i 1. halvår 2009. I starten af året var det dog netto 55 %, der forventede en tilbagegang i beskæftigelsen. Ca. halvdelen af virksomhederne har haft tilbagegang, mens 20 % har haft en stigende beskæftigelse i 1. halvår. Forventningerne til 2. halvår 2009 ligger på samme niveau, idet 16 % forventer stigende beskæftigelse, mens hele 47 % forventer et beskæftigelsesfald.

Tabel 2:

Udvikling i beskæftigelse i forhold til samme periode forrige år	2. halvår 2009	1. halvår 2009	2. halvår 2008	1. halvår 2008
Beskæftigelse stiger	16 %	21 %	23 %	30 %
Beskæftigelse falder	47 %	52 %	36 %	20 %
Beskæftigelse uændret	37 %	27 %	41 %	50 %
Netto fremgang	-31 %	-31 %	-13 %	+10 %

Note: Tallene er vægtet med virksomhedernes beskæftigelse.

Desværre bekræftes forventningerne til fulde af udviklingen i ordrebeholdningen, idet kun 16 % har haft en stigende ordrebeholdning i 1. halvår 2009, mens hele 53 % har haft et fald i ordrebeholdningen.

Danske Malermestre

Tabel 3:

Udvikling i ordrebeholdning i forhold til samme periode forrige år	1. halvår 2009	2. halvår 2008	1. halvår 2008	2. halvår 2007
Ordrebeholdning steget	16 %	13 %	35 %	30 %
Ordrebeholdning faldet	53 %	53 %	19 %	19 %
Ordrebeholdning uændret	31 %	34 %	46 %	51 %
Netto fremgang	-37 %	-40 %	+16 %	+11 %

Note: Tallene er vægtet med virksomhedernes beskæftigelse.

Den faldende omsætning rammer alle dele af malerfaget. Dog er omsætningen hos boligselskaberne nogenlunde stabil. Både private husstande, kontorer og fabrikker er hårdt ramt af omsætningsnedgang og desværre har aktiviteten hos kommuner, stat og institutioner og skoler ikke virket konjunkturregulerende, idet der også her er tale om markant omsætningsfald.

Tabel 4:

Nettofremgang i omsætning i forhold til samme periode forrige år	2. halvår 2008	2. halvår 2008	1. halvår 2008	2. halvår 2007
Private husstande	-32 %	-16 %	+10 %	+7 %
Boligselskaber	-5 %	+4 %	+11 %	+15 %
Kontorer	-38 %	-18 %	+4 %	+24 %
Fabrikker	-43 %	-21 %	-4 %	+17 %
Kommune/stat	-19 %	-14 %	+2 %	+8 %
Institutioner/skoler	-10 %	-15 %	-8 %	+7 %
Andet	-21 %	-17 %	+20 %	+36 %

Note: Tallene er vægtet med virksomhedernes beskæftigelse.

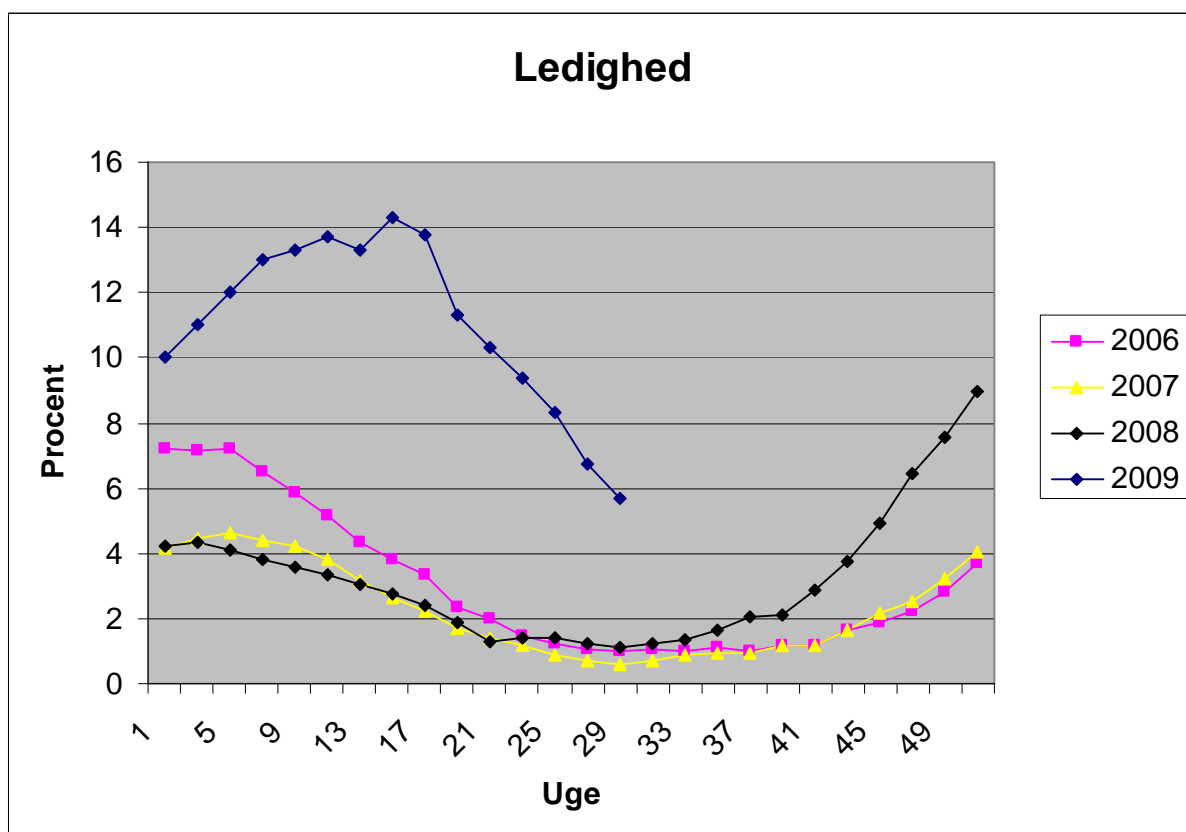
Der har været et markant skifte i udviklingen af bruttoavancen, idet et flertal af virksomhederne har oplevet et fald i bruttoavancen. Hele 48 % af virksomhederne havde i 1. halvår 2009 en faldende bruttoavance, mens kun 24 % oplevede en stigende bruttoavance. Der er således en klar tendens til, at den faldende omsætning har udløst markant lavere priser på malerarbejde

Tabel 5:

Udvikling i bruttoavance	1. halvår 2009	2. halvår 2008	1. halvår 2008	2. halvår 2007
Bruttoavance steget	24 %	35 %	35 %	47 %
Bruttoavance faldet	48 %	31 %	12 %	20 %
Bruttoavance uændret	28 %	34 %	53 %	33 %
Netto fremgang	-24 %	+4 %	+23 %	+27 %

2. Ledigheden

Som det fremgår af nedenstående figur har der været en kraftig vækst i ledigheden i 1. halvdel af 2009. Ledigheden steg således frem til uge 15, hvor den passerede 14 %. Siden har ledigheden været faldende, og udgør i uge 28 5,7 %. Heldigvis er der i den pågældende periode sket en indsnævring af forskellen i ledighedsniveau i forhold til tidligere år, men ledigheden er fortsat ca. 4-5 % over niveauet i f.eks. 2009.

Danske Malermestre

3. Tilskudsordningen

Som bekendt gennemførte folketinget en tilskudsordning til vedligeholdelsesaktiviteter og energiforbedringer i foråret 2009. I første omgang var malerfaget udelukket fra ordningen, men det lykkedes i sidste øjeblik Danske Malermestre at få malerarbejde ind i tilskudsordningen. Dette skete ca. 14 dagen inden tilskudsordningen trådte i kraft, hvorfor det må forventes, at der var potentielle kunder, der ikke nåede at blive opmærksomme på, at malerfaget var kommet med i ordningen, inden tilskudsordningens midler var fuldt reserveret.

Alligevel ser det dog ud til at en del malervirksomheder har haft glæde af ordningen. Således fremgår det, at hele 61 % af de medvirkende virksomheder har udfærdiget tilbud, som kunderne skulle bruge til at opnå tilskud. De medlemmer, der har afgivet tilbud, har i gennemsnit afgivet godt 5 tilbud. Af de medvirkende virksomheder har 27 % pt. udført arbejde med tilskud, hvilket svarer til ca. halvdelen af de virksomheder, der har afgivet tilbud. Det må dog forventes, at der fortsat ved undersøgelsens gennemførelse primo juli, var virksomheder, der afventede, at kunden fik tilsagn om tilskud. Således er der i alt 31 % af de medvirkende virksomheder, som har en forventning om, at de skal udføre arbejde med tilskud senere på året.

I gennemsnit har de medlemmer, der har udført arbejde med tilskud, udført for i alt 25.000 kr. Såfremt det antages, at de virksomheder der forventer at udføre arbejde senere på året, skal udføre for tilsvarende beløb, vil Danske Malermestres medlemmer i alt udføre arbejde for ca. 22 mio. kr., svarende til ca. 40 årsværk. Den samlede effekt af ordningen har således været yderst beskedent.

Alt i alt er virksomhedernes holdning til tilskud også ganske blandet, idet kun 23 % af de medvirkende mener, at ordningen har været et positivt initiativ, mens hele 32 % stiller sig negative overfor ordningen, og 45 % mener, at ordningen ikke har haft nogen særlig betydning for malerfaget.

Såfremt politikerne planlægger at gennemføre en ny runde, skal det dog anbefales, at der ikke udarbejdes alt for detaljerede lister over hvilke arbejder der kan opnå tilskud. Der har været alt for megen forvirring og uklarhed omkring forårets tilskudsordning, ligesom afgrænsningerne mellem tilskudsberettigede arbejder og ikke-tilskudsberettigede arbejder i stort omfang har været ulogiske. Desuden oplevede mange håndværksfag, at aktiviteten gik i stå indtil der blev overblik over, hvilke arbejder, der kunne ydes tilskud til. Den ekstreme stigning i malerfagets ledighed omkring påske kan muligvis forklares med denne situation.

Spørgsmål: Har du udfærdiget tilbud til kunder som de skulle bruge til at opnå tilskud?

Svar: Ja: 61 %, Nej: 39 %

I gennemsnit har de medlemmer, der har afgivet tilbud i alt givet 5,4 tilbud

Spørgsmål: Har du udført arbejde med tilskud?

Svar: Ja: 27 %, Nej: 63 %

Danske Malermestre

I gennemsnit har med medlemmer, der har udført arbejde med tilskud udført for godt 25.000 kr.

Spørgsmål: Har du forventning om at skulle udføre arbejde med tilskud senere på året?

Svar: Ja: 31 %, Nej: 69 %

Spørgsmål: Mener du alt i alt at ordningen er et positivt initiativ?

Svar: Ja: 23 %, Nej: 32 %, Ingen betydning: 45 %

4. Arbejdskraft fra Østeuropa

Den 1.maj 2004 fik EU 10 nye medlemslande. Der har både før og efter været stor mediemæssig bevågenhed om udvidelsens betydning for det danske arbejdsmarked, dvs. om udvidelsen ville føre til en større indvandring af billig arbejdskraft - legalt og illegalt - fra de nye medlemslande.

Danske Malermestre stillede derfor en række spørgsmål om situationen til medlemmerne i juni 2004 og januar 2005. For at få et billede af, om der er sket en udvikling siden, er medlemmerne blevet stillet de samme spørgsmål ved denne analyse gennemført i juli 2009. Undersøgelsen afslører, at der har været en **markant udvikling siden 2005**.

Spørgsmål:

”Den 1.maj 2004 fik EU 10 nye medlemslande. (Polen, Estland, Letland, Litauen, Ungarn, Tjekkiet, Slovakiet, Slovenien, Malta, Cypern). Har du i den anledning bemærket en **øget** anvendelse af arbejdskraft fra disse lande i byggeriet?”

Svar:	Juli 2009	Januar 2005	Juni 2004
Ja	54 %	11 %	3 %
Nej	46 %	89 %	97 %

Spørgsmål:

”Er din virksomhed i det hele taget stødt på arbejdskraft fra disse lande inden for det sidste års tid?”

Svar:	Juli 2009	Januar 2005	Juni 2004
Ja	62 %	11 %	9 %
Nej	38 %	89 %	91 %

Der tegner sig således et utvetydigt billede af, at det er flere virksomheder, der har bemærket en øget anvendelse af arbejdskraft fra de nye EU-lande og selv møder arbejdskraften på byggepladserne. Hvor der i starten var tale om lidt af en sjældenhed, er det i dag et helt almindeligt syn i den danske byggebranche.

Danske Malermestre

Spørgsmål:

”Forventer du at se en øget anvendelse af arbejdskraft (i byggeriet) fra de nye EU-lande i de kommende år?”

Svar:	Juli 2009	Januar 2005	Juni 2004
Ja	52 %	38 %	39 %
Nej	48 %	62 %	61 %

Der er fortsat mange, der forventer en øget anvendelse af såkaldt østarbejdskraft i de kommende år. Faktisk er det nu over halvdelen af virksomhederne, der forventer en øget anvendelse på trods af den nuværende økonomiske situation og på trods af, at anvendelsen af østarbejdskraft er langt højere nu end for 5 år siden.

Spørgsmål:

”Frygter du at miste arbejde på grund af tilstrømning af arbejdskraft fra disse lande?”

Svar:	Juli 2009	Januar 2005	Juni 2004
Ja	45 %	15 %	14 %
Nej	55 %	85 %	86 %

Endelig er der i dag langt flere malermestre, der frygter at miste arbejde pga. arbejdskraften fra de tidligere østlande, end for fem år siden. Det er således næsten halvdelen, der nærer denne frygt.